

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disputationes Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Quibus Univerſa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalæ, 1644

Sect. 7. Refelluntur aliæ ſententiæ de obſtinatione Dæmonum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

versentur in aliquo actu peccandi: quanti-
 nis non peccent in omnibus & singulis
 actibus. Primum partem huius assertio-
 nis nihil persuadet vnanimis consensus
 Theologorum. Nullum enim reperio qui
 asserat Dæmones vllum actum moraliter
 bonam vndeque exercere: id est, hon-
 nestum ex obiecto, ex fine, & ex omni-
 bus aliis circumstantiis. Par autem est
 ratio vt nunquam abstineant ab actu ma-
 lo, adeo præcisè quia moraliter malus est,
 aut purè propter motum honestum.
 Nam huiusmodi abstinentia est vndeque
 bona moraliter, id est, nihil turpitu-
 dinis habens ex obiecto, fine, aut cir-
 cumstantiis. Pro quo Nota, multipliciter
 posse quempiam abstinere ab actu malo.
 Primum, quia malus & inhonestus est. Quod
 motiuum est bonum & honestum. Sine
 abstinens moueatur ad abstinendum à sola
 malitia intrinseca actus in propria specie,
 sive ab illa quam aliunde contrahit. Se-
 cundo, ex motiuo malo & inhonesto, puta
 ex affectu ad aliud peccatum. Tertio,
 ex motiuo indifferenti, ex. gr. metu tor-
 menti, naturali quodam & animali modo
 considerati. Quarto, ex libera electione
 alterius actus mali præ isto: vt si Dæmon
 eligat blasphemare potius, quam mentiri
 vel negari. Ex quibus quatuor modis so-
 lus primus honestus est, quem Dæmoni
 negamus. Tertium verò non esse illi ne-
 gandum vniuersaliter, patet ex dictis in
 3. conclusione: multoque minus secun-
 dum & quartum, qui sunt magis compo-
 sibile cum malitia Dæmonis, quæ, vt di-
 cemus paulò post, est vera causa obstina-
 tionis ipsius.

70. Secunda pars conclusionis, quod Dæ-
 mones semper peccent, id est, nunquam
 non versentur in aliquo actu peccandi, est
 communis Theologorum, quæ eo sensu ex-
 ponunt illud 1. Ioh. 3. v. 8. *Ab initio Dia-
 bolus peccat*: id est, ex quo peccare cepit,
 versatur in actu aliquo peccandi. Nimi-
 rum quia sic semper versatur in conti-
 nuâ apprehensione suæ miseræ, & dolo-
 re vehementissimo, cum summa despera-
 tione nunquam ex statu illo infelicissimo
 emergendi: ita semper irascitur in Deum,
 à quo tam carè habetur, & ex ipsius odio
 erumpit in blasphemias, & alia scelera
 contra Deum & homines, quibus conti-
 nuò conatur dolorem suum quodammodo
 vlcisci. Ex quo patet, vt Dæmo-
 num obstinatio sit longè maior, quam
 hominum. Quod si enim, tam adhuc
 in via existunt, & non dum poenæ tam
 acerbæ experiuntur, neque planè desti-
 tuuntur auxiliis gratiæ: quibus Dæmones
 & damnati omnino carent.

Tertia pars, quod nihilominus Dæmo-
 nes non peccent in omnibus & singulis
 actibus, probatur primo, quia non pec-
 cant in actibus illis indifferentiis positi-
 uis aut priuatiuis, quos ex motiuo indif-

ferenti exercere possunt moraliter, & all-
 quando exercent probabiliter, vt diximus
 in 3. conclus. Et verò si necessitate mo-
 rali peccarent in omnibus & singulis acti-
 bus: quicumque illos ad agendum induceret
 imperio vel interminatione, induceret ad
 peccandum. Nam petere ab aliquo vt
 faciat aliquid, quod non potest facere sine
 peccato, est illum inducere ad peccandum:
 estque malum & illicitum: nisi quando
 pro auertendo maiori malo, suaderetur mi-
 nus parato facere maius, à quo vitæ
 auerti nequit. Quare Ecclesia malè face-
 ret, quando in exorcismis compellit Dæ-
 mones ad aliquid faciendum. Item ali-
 qui actus Dæmonum sunt necessarii, id
 est, non liberi: vt apprehensio continua
 sui status, & dolor essentialis damnatio-
 nis, à quo non possunt abstinere quan-
 tumuis velint. Ergo non peccant in hu-
 iusmodi actibus: quia quod non est liberum,
 non est peccatum.

72. Deo quindò: Vera causa obstinationis
 Dæmonum, est mala ipsorum voluntas,
 sumptâ occasione ex statu infelicissimo
 & desperatissimo, in quo perpetuò ver-
 santur: id est, ex continuo & acerbissimo
 cruciatu & dolore quem patiuntur, tum
 ex amissione beatitudinis & desertione per-
 petua, tum ex tormento ignis. Hæc enim
 est illis causa vel occasio perpetuæ im-
 patientiæ, & murmuracionis contra Deum,
 & odij, ac voluntatis vendictæ, faciendo
 semper aliquid quod ei displiceat, & con-
 temptus virtutis atque honestatis, omni-
 umque mediocum ad finem sibi iam im-
 possibilem. Quemadmodum videmus ho-
 mines leuioribus de causis prorumpere in
 longa & continua odia, impatientias mur-
 muraciones, & voluntates nocendi illis qui-
 bus intenzi sunt, quia ab illis pessime habentur,
 inuitissimeque torquentur, & in desperati-
 onem atque contemptum eorû omnium que
 putant sibi non profutura ad euadendum. Ad
 hoc autem Dæmones tantò magis mouentur,
 & magis obstinantur in malo, quòd eorû
 tormentum longè acerbius est, & ca-
 rent omnibus auxiliis gratiæ, relinquuntur
 soli concursui naturali: vt dixi-
 mus num. 63. Aliæ verò causæ ab aliis
 assignatæ num. 65. præter vltimam que
 cum nostra coincidit, vel falsæ sunt, vel in-
 sufficientes, vt ostendemus sectione se-
 quenti.

SECTIO VII.

Refelluntur alia sententia de obstinatione
 Dæmonum.

73. Primum enim, quod aiunt Palu-
 man. & Molin. causam illius obstinationis esse,
 quia Deus negat perpetuò Dæmonibus con-
 cursum generalem necessarium ad bene ope-

Causa ob-
 stinationis
 Dæmonum
 est mala
 ipsorum
 voluntas.

Causa ob-
 stinationis
 Dæmonum
 non est res.

70. Versantur
 semper in
 aliquo
 actu pec-
 candi.

71. Non tamè
 peccant in
 omnibus
 & singulis
 actibus.

MARTINI
 NEUS
 IN I. PAR
 D. VI

gatio con-
currit. D.
ad bene
operan-
dum.

randum: inprobabile est. Tum quia est indignum Deo paratum quidem esse concurrere cum Dæmonibus ad malè operandum; secus autem ad bene operandum: & impedire per defectum concursus naturaliter debiti, ne bene operentur. Tum etiam quia Dæmones non peccarent omit- tendo facere actum bonum: quia non liberè omittunt facere id quod anteceden- ter face non possunt. At non possunt an- tecedenter facere vllum actum bonum sine Dei concursu necessario.

74.
Neque ne-
gatio, au-
xiliorum
gratiae, et
congruae
cogitatio-
nis.

Secundo, quod alij dicunt, causam huius obstinationis esse: quia Deus negat Dæmo- nibus auxilia gratiae, est insufficientis si nihil aliud addatur. Nam auxilia gratiae non sunt necessaria ad quodlibet opus bonum morali- ter bonum vndequaquo exercendum: sed possunt homines sine illo gratiae auxilio, cum solo Dei concursu generali, quædam opera bona naturalis ordinis exercere, ut suppono ex tract. de grat. Ergo idem possunt Dæmo- nes; nisi obstat aliud, nempe status ille miserimus, quem antea diximus esse occasionem huius obstinationis. Spe- ciatim verò, quod ait Vasquez causam esse, quia Deus negat Dæmonibus omnes cogitationes congruas, id est, precisas ha- bituras effectum, si denatur; non placet, quia non possunt Dæmones peccare sine cogitatione sufficienti ad non peccandum. Quod autem illa cogitatio sit sufficiens tan- tum, id est, sine effectu, provenit ex volun- tate Dæmonis, qui non vult illi cooperari & reddere efficacem. Quare defectus cogitationis congruae non est causa obstina- tionis: sed potius obstinatio Dæmonum est causa cur cogitationes non sint congruae & efficaces. Dicere autem quod Deus de in- dustria seligat eas cogitationes, quae per- scientiam mediam praescit non habituras ef- fectum, easque solas permittat haberi à Dæ- monibus, & vitet alias omnes quae secundum cursum naturalem rerum, & providentiam communem, futuræ essent congruae & effi- caces, Dæmone illis consentiente, sicut po- test naturaliter spectari, nisi aliunde impe- diatur: atque ira Deus ipse impediatur ne Dæ- mones vquam bene moraliter operentur: hoc, inquam, Deo indignum est, & facit Deum de industria querere atque procurare actus malos Dæmonum, & à bene operan- do illos studiosè impedit.

75.
Neque in-
prossio ha-
bitus mali,
à Deo fa-
cta.

Tertio, quod Aureolus ait, Deum im- primere Dæmonibus habitum inclinatum eorum voluntatem ad malè operandum, tanta necessitate non possint ei resistere, absur- dum est, & Deo indignum. Nam dedecet omnino diuinam bonitatem imprimere & esse causam specialem habitus tam abomi- nandi, tamque fortiter impellentis ad om- nia scelera, quæcunque Dæmones commit- tunt. Si enim Deus positivè esset author omnium peccatorum, ad quæ per talem ha- bitum tam potenter impelleret: neque so- lum permitteret peccare Dæmones, sed ad

peccandum illos necessitaret. Atqui si Deus non potest velle iniquitatem, ut dicitur Psal. 5. & Habacuc 1. v. 13. multo minus potest ad eam instigare & necessitare. Ac si helle Jacobo cap. 1. v. 13. & 14. concupiscentia involuntaria, quæ inclinatur & incenditur ad peccandum, non est à Deo specialiter, quantum minus habitus ille qui multò ve- hementius impellit ad peccandum, quandoqui- dem voluntas non potest illi resistere, nec vllum planè actum bonum exercere. Deinde si habitus ille infert voluntati necessitatem physicam; non peccant Dæmones, quia non liberè gunt. Si moralem tantum, sed tam vehementem, ut inflexibiliter nunquam re- sistant; & tam vniuersalem, ut ad omnia ope- ra mala in quacunque materia peccent, ar- que ab omni opere bono retrahat effici- entia inflexibili: est hoc planè supra naturam ha- bituum naturalium & acquisitionum, quos experientia nouimus. Quippe qui neque tam fortiter inclinant, ut illis non possimus vquam resistere; sed potius illis vimur cum volumus, ut ait Aristoteles. Neque sunt aded vniuersales, sed directè inclinant tan- tum ad actus similes iis, à quibus fuerunt producti.

Quarto, quod aiunt Ocam & Gabriel, Deum efficere odium sui in voluntate Dæ- monum passiuè tantum se habente, ex quo odio sequantur omnia scelera, quæ perpetuò committuntur à Dæmonibus, merito à cæ- teris Theologis iudicatur esse absurdissimū, ut testatur Suar. lib. 8. cap. 10. num. 7. & à Molina q. 64. art. 2. disp. 2. in fine, iure vocatur sententia impia, peccatorum Christiana no indigna. Quia Deum, & quidem so- lum, facit auctorem actus turpissimi & in- honestissimi, id est, maxime disconuenientis suo obiecto; quod ne Caluino quidem, ne- que aliis hæreticis, quamuis de Deo pessimè sentientibus, vquam in mentem venit. Ec- quamuis illud odium non esset actu eorum formaliter, id est, culpabile Dæmoni, qui- pe quod non fieret ab illo liberè, sed à Deo solo: esset tamen intrinsecè malum mora- liter obiectuè, & indignum atque ineptum, ut à Deo specialiter, vel ab vilo alio, de se er- apperatur, siue propriè, siue propter ali- quid aliud. Nihil enim aliud potest illi ad- ire malitiam materiam intrinsecè, quam habet ex obiecto, prosequendo odio eorum qui summo amore dignus est, quique non potest haberi odio vnde causa, non peruer- se & inordinatè. Adde huc cætera omnia quæ supra diximus contra sententiam Aureoli: à fortiori quæ nitam expugnant.

Quinto denique opinio Thomistarum, quod Dæmones ideo sint obstinati in malo, quia omnis eorum voluntas aut est voluntas illius finis, quem ab initio inordinatè appe- tuerunt, aut ab illa voluntate proficiscitur, saltem virtualiter: hæc, inquam opinio caret solido fundamento. Neque enim ex natura primæ illius voluntatis necessariò sequitur, ut cæteræ voluntates sint voluntas eiusdem

76.
Neque
quod Deus
solum
causare
odiu sui
solus effi-
ca

Suar.
Molina.

77.
Neque
quia in om-
nibus suis
actibus op-
poretur ne-
qui finem
quem in
primo pec-
cato inter-
dunt.

finis aut ab illo proficiantur. Alioquin similiter homines, qui mortaliter peccant, & finem ultimum constituunt aliquo modo in eo, in quo peccant, nullam deinceps possent habere voluntatem nisi, vel circa eundem finem, vel ab illa prima voluntate profectam: adeoque semper peccarent, & nullum opus bonum moraliter facere unquam possent: quod est falsum & erroneum, etiam de homine quando manet in actu habituali peccati. Damnatur enim expressè à Trident. sess. 6. can. 7. Si autem ad non est necessarium ex natura rei: unde habent Thomistæ Dæmones semper & infallibiliter id facere, ex eo solo quod semel mortaliter peccarunt: finemque suum ultimum in creatura aliquo modo constituerunt?

8. Voluntas finis in quos actus influat.

Confirmatur, quia voluntas finis antea intenti non influit, ne virtualiter quidem, in sequentes voluntates, neque eas inficit, nisi vel proximè & per se, vel remotè per aliquam virtutem à se relictam, ad illas moueat: ita ut reliquæ omnes virtutes illius exerceantur. At voluntas peccati tam olim præterita, & habitualiter tantum, id est, moraliter manens, quia non retractata, vel nondum remissa & abelita per penitentiam non mouet proximè & per se ad voluntates, quæ postea fiunt. Neque etiam remotè & virtualiter, si nihil reliquit per quod voluntas consecutione quadam moueatur ad volendum id quod vult. Experientia verò quotidiana docet eos qui olim peccarunt mortaliter, etiam dum versantur in statu habituali peccati nondum remissi, plurimam velle & operari, perinde ac si tale peccatum nunquam admisissent. Ergo non agunt in virtute illius primæ voluntatis, quæ plane impertinenter se habet ad huiusmodi actus. Desique intentio finis non mouet nisi ad ea quæ iudicantur esse finis vilia & conducibilia. At non omnia quæ fiunt post primum peccatum mortale, iudicantur esse vilia & conducibilia nisi per illud intentio. Neque verum est eum omnem qui mortaliter peccat, contrahere suum finem ultimum & vniuersalissimum in eo in quo peccat: ita ut velit efficaciter omnia deinceps ed referre. Licet omnis mortaliter peccans se auterit a vero ultimo fine, qui est Deus, & consequenter aliquo modo pro fine ultimo creaturam accipiat. Deo enim relicto, superest illi creatura in qua ultionem sicut, & suum summum bonum constituit. Sed quamuis omnis mortaliter peccans prescriberet sibi id in quo peccat, pro fine ultimo formaliter & expressè, atque vniuersalissimo, incederet tamen omnia deinceps ed referre: quia tamen voluntas eius mutabilis est, & non perpetuò duraret physicè illa cogitatio & intentio, posset aliter velle & operari postea, non modo præter se, sed etiam contra primam illam intentionem, ac proinde sine vilo eius influxu.

9. Voluntas finis ultimi

Quod autem dicit Caietan. voluntatem finis ultimi, id est, beatitudinis, participari aliquo modo à quolibet voluntate

boni cuiusque particularis, non est verum eo sensu quem intendit Caietanus; ut probet voluntatem finis ultimi, per quoduis peccatum mortale aliquo modo, intenti, participari ab omnibus voluntatibus sequentibus circa quacunque obiecta particularia. Non est, inquam, verum præcedere necessariò in voluntate intentionem formalem & expressam beatitudinis antea quacunque volitionem bonorum particularium, & ex illa intentione moueri nos ad omnem aliam volitionem, quàm quodcunque aliud bonum particulare appetimus. Etenim multi multa volunt, antequam expressè cogitauerint de beatitudine: & qui olim cogitarunt, perinde volunt permulta, ac si nunquam de illa cogitassent. Quare neque actus, neque virtute influit in eiusmodi voluntates bonorum particularium. Sed tantum verum est quacunque volitionem bonorum particularium esse participationem quadam volitionis beatitudinis, quatenus beatitudo est possessio omnium bonorum, & remotio omnium malorum: unde qui vult aliquid bonum assequi, aut carere aliquo malo, vult aliquam partem beatitudinis veræ aut præsumptæ.

SECTIO VIII.

De loco penali Dæmonum, deque aliis ad eorum statum pertinentibus.

Deo primò, aliquem esse locum corporeum æterno Dæmonum & aliorum dampnatorum supplicio destinatum, subterranum, & infimum totius vniuersi, qui idcirco antonomasticè infernus appellatur. Dari illum locum, esseque subterranum, id est, superficie terræ habitabili inferiorem, docet fides Catholica, ut patet ex Symbolo Apostolorum in articulo de descensu animæ Christi ad inferos, vbi nomine inferorum non potest intelligi sepulchrum; quia bis inuulter idem repeteretur in tam accurato, breui, & distincto quoad cætera omnia, fidei compendio: quandoquidem immediatè antea sepulturæ Christi mentio expressè facta est: sed intelligi debet pars superior illius loci subterranei, vbi animæ sanctorum Patrum detinebantur. Idem etiam patet ex pluribus Scripturæ locis, ut Pet. 2. Angelis peccantibus non pepercit, sed inferni iudicibus, detractos in tartarus tradidit cruciandos. Qui locus non potest intelligi de sepulchro, ut manifestum est. Neque de aère isto, vel terræ superficie in qua vixit ad diem iudicii Dæmones multi permittuntur vagari: quia neque aër, neque terræ superficies vocantur tartarus propriè, & modò loquendi vixato, secundum quem Scriptura debet accipi, quantum fieri potest, ut docet

80. Infernus est locus specialis deputatus penæ Dæmonum.

Probatur ex scriptura

MARTINI NEUS LIB. I. PAR. D. VI. U.